

Els Clarós, industrials licorers al Poblenou

L'any 1931, Salvador Clarós i Campmany, fill d'una família d'industrials licorers de Badalona,¹ s'establí en una finca de planta baixa del carrer de Pujades número 120-122, al costat mateix de l'edifici de la Joven tut Democràtica Radical Instructiva del Poblenou, coneguda com "els Radicals".

Arribà a Barcelona el primer de maig del 1931, a bord del transatlàntic Horacio, procedent de Panamá, on just havia liquidat la societat Clarós &

Calonge Ltda.,² continuadora de les Destilerías Pedro Clarós Cairó que fundà el seu pare, primer a Cartagena (Colòmbia) i després a Ciutat de Panamá. Pere Clarós Cairó, nascut a Badalona, es traslladà a Cartagena de Indias el 1896, on nasqué qu a tre anys més tard el seu fill Salvador, futur continuador dels negocis familiars. Més tard decidí traslladar els negocis a Panamá, on el 1912 va fundar la destileria i fàbrica de licors Pedro

El 16 de setembre de 1931, quatre mesos després d'arribar d'Amèrica, Salvador Clarós i Campmany com prar els alambins, els bocois i el mobiliari de la que havia estat la fàbrica Anisados y Licores La Tropical, al carrer de Pujades número 120-122.

Clarós Cairó & Co. Ltda., que s'especialitzà en la producció del Ron Clarós i l'Anisado Dulce Extra.³ El seu fill, Salvador, al capdavant dels negocis a Panamá, va decidir tornar a Espanya per una ordre del Govern panameny, que pretenia unificar tots els fabricants de licors sota una única em presa estatal.⁴ Els Clarós van mantenir encara les relacions comercials amb Panamá després del seu retorn a Badalona a través de Mauro Pardo, home de confiança a l'altra banda de l'Atlàntic, a qui feien enviaments periòdics de productes alimentaris i licors per a un negoci de restauració a la zona del Canal.

Establiment al Poblenou

El 16 de setembre del 1931, quatre mesos després d'arribar d'Amèrica, Salvador Clarós i Campmany va comprar a Jaime Monrabá i René els alambins, els bocois i el mobiliari de la que havia estat la fàbrica Anisados y Licores La Tropical, al carrer de Pujades número 120-122, i propietat de l'empresa Puntí i Deu, SA, en fallida i en suspensió de pagaments.⁵ En aquest període de govern de la República i durant la guerra, la seu contigua d'"els Radicals" era un casinet amb una activitat més que moderada, on hi havia una barra de bar i una sala d'actes amb un escenari i amb poc moviment.

Durant la guerra, Salvador Clarós, que destil·lava licors estomacals, anisots i conyac amb la marca La Tropical⁶ i dins de l'empresa de Destilerías Salvador Clarós, va llogar un pis a Pujades, 118, finca annexa a la seva fàbrica, al cantó oposat a la seu d'"els Radicals", amb la intenció de traslladar-hi la residència familiar tan bon punt

acabés la guerra, cosa que va fer el 29 de gener del 1939, pocs dies després de l'entrada a Barcelona dels "nacionals". Menestrestant, li va rellugar el pis a un tal Jerónimo, de les patrulles de control de l'Ateneu Colón, al carrer de Pere IV, i alt càrrec de l'empresa IRUMSA, també al Poblenou, que era l'encarregat de subministrar l'exercit republicà. El milicià es va presentar a la fàbrica de licors, que havia estat col·lectivitzada com totes les indústries del Poblenou, en va confiscar totes les existències i va demanar al senyor Clarós que fabricqués conyac per als soldats del front. Per fer-ho, donada l'escassetat de matèria primera, va posar a la seva disposició vehicles militars per anar a Santa Margarida i els Monjos, al Penedès, i a València a buscar alcohol per a la fabricació.

Cap al 1945, Salvador Clarós i Campmany, fent valer el dret de lloguer, va comprar a preu de sortida de subhasta la finca de Pujades, 120-122, on fabricava licors des de l'any 1931. L'edifici havia estat embargat pels nombrosos creditors de la fallida Puntí i Deu, SA. Els Clarós no van triar a edificar un pis sobre la fàbrica,⁷ que els serví de residència a la nombrosa família amb vuit fills, atès que es van veure obligats a desallotjar el pis del número 118 a requeriment del propietari, Andreu Ribera i Rovira. El seu pare, Joaquim Ribera i Barnola, industrial metal·lúrgic del Poblenou i conegut com "en Quimet de les Culleres", havia adquirit la finca de Pujades, 118, el 1942 per crear una societat anomenada Recuperación de Metales, que després es va dir Granada i Cia., amb la finalitat de reciclar el metall procedent de beines, avions i tota classe de vehicles i ferralles de la guerra. Abans de la guerra, aquella finca,

Cap al 1945, Salvador Clarós i Campmany, fent valer el dret de llogater, va comprar a preu de sortida de su bhabsta la finca de Pujades, 120-122, on fabricava licors des de l'any 1931. Els Clarós no van trigar a edificar un pis sobre la fàbrica, que els serví de residència a la nombrosa família amb vuit fills.

que travessa tot l'interior de l'illa i té sortida també pel carrer de Lluïa, era un magatzem on guardaven carros de transport de mercaderies del Born. Durant la guerra, que foren col·lectivitzats els transports de tracció animal (semovents), s'hi habilitaren unes quadres amb uns 150 o 200 cavalls. Posteriorment i ja ben entrats els anys quaranta, els Ribera hi van aixecar l'actual edifici de pisos per a l'obra social de l'empresa Metales i Platería Ribera, coneguda com "les Culleres", a la rambla del Poblenou, aleshores Paseo del Triunfo. Ara, sota la nova qualificació del pla 22@, aquelles antigues quadres s'han convertit en l'escola de disseny BAU, inaugurada aquest mateix any.

Al Poblenou hi van proliferar diverses empreses del sector de vins i licors, com ara els magatzems de vi

Pedro Massana, al barri de la Plata, o les destil·leries Bardinet, a l'avinguda d'Icària, i també la fàbrica de Cinzano dels Martini & Rossi. Hi havia també fabricants d'alcohol com ara Can Folch o Alcoholes Antich, entre altres, al barri del Taulat.

Els Clarós provenien de Badalona, una ciutat amb una gran tradició d'industrials del licor. Andreu Clarós era un conegut industrial cap al 1870, juntament amb els germans Bosch i Grau, fundadors de la coneguda marca Anís del Mono. També badaloní era Pere Vilar, artista, fuster i polifacètic que, amagat durant la guerra a casa dels Clarós, feia els seus treballs en un petit local a un extrem de la fàbrica. Des d'allà, Pere Vilar va construir, entre altres, el magnífic casseronat de l'església de Santa Maria del Taulat del Poblenou. La

planta pis de Pujades, 120-122, restà inacabada per les dificultats econòmiques que passava la destil·leria i fàbrica de licors i que va ocasionar el seu tancament definitiu l'any 1954, després de diverses fatalitats del negoci, entre les quals cal destacar un incendi l'any 1950, que destruï la totalitat de la maquinària, el mobiliari i la teulada de l'edifici i que va provocar pèrdues abundants. Salvador Clarós continuà encara fabricant licors fins al 1964 en una nova fàbrica molt més petita al passatge del General Bassols número 11, a tocar de l'avinguda d'Icària, molt a prop de les també destil·leries Bardinet.

SALVADOR CLARÓS

Pedro Clarós Cairó & Co. Ltda., va fundar a Panamà, el 1912, la destil·leria i fàbrica de licors que s'especialitzà en la producció del Ron Clarós i l'Anísado Dulce Extra. El seu fill, Salvador, al capdavant dels negocis a Panamà, va decidir tornar a Espanya per una ordre del Govern panamenc, que pretenia unificar tots els fabricants de licors sota una única empresa estatal.

NOTES

1. Vegeu a l'annex etiquetes d'Andrés i Jaime Clarós, fabricants de licors (Badalona) i cosins de Pere Clarós i Cairó.
2. Vegeu el contracte i l'escriptura de constitució de Clarós & Calonge Ltda., amb un capital de 10.000 dòlars, continuadora de Pedro Clarós Cairó Co. Ltda.
3. Vegeu el *Diccionari dels catalans a Amèrica*, 1992, Comissió Americana i Catalunya. Vegeu també

l'arxiu de correspondència i documentació comercial de la família Clarós.

4. Vegeu el document del Govern panamenc (arxiu de la família i cartes successives de Mauro Pardo, successor en el negoci de Calonge a Panamà). Pardo era badaloní i l'home de confiança de Salvador Clarós, que es va quedar amb el soci panamenc un cop ja desfeta la societat.
5. Vegeu els documents d'opció de compra i escriptura notarial del contracte de compra de l'empresa La Tropical (arxiu de la família Clarós).

Vegeu també les etiquetes i el segell de l'empresa Puntí i Deu, predecessora de les Destil·leries Salvador Clarós al Poblenou.

6. Vegeu les etiquetes i la documentació dels fons familiar Clarós.
7. Vegeu les fotografies de l'arxiu Clarós de l'edifici de Pujades, 120-122, amb el pis edificat per ells. Vegeu les fotografies de l'interior de la destil·leria, els alambins i la secció d'embotellament i d'etiquetes, amb membres de la família i treballadors.